گزارش «شرق» در پی ماجرای تخریب اموال خصوصی مردم توسط افرادی با لباس پلیس

نسترن فرخه: این روزها، چند کلیپ از نقاط مختلف کشور، منتشر شد که در آن افرادی با پوشش پلیس ضد شورش، یا مردم را به شکل خشنی مورد ضرب و شتم قرار می‌دادند یا به اموال خصوصی مردم خسارت وارد می‌کردند که پیرو واکنش‌های مختلف به این صحنه‌ها، حجت‌الاسلام احمدرضا پورخاقان، رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح، در جلسه شورای عالی قوه قضائیه که در همین روزها برگزار شده بود، با اشاره به یکی از این کلیپ‌های منتشرشده که چند مأمور در حال تخریب موتورسیکلت‌های مردم هستند، گفته بود: «پس از بررسی کامل فیلم و انجام تحقیقات لازم در موقعیت وقوع آن، مشخص شد که محتوای این فیلم از اساس کذب بوده و صحنه‌سازی صورت گرفته است». همچنین روزنامه همشهری هم این افراد را پلیس‌نماهایی قلمداد کرد که ظاهری شبیه به یگان امداد داشتند. البته طبق نظر برخی حقوق‌دان‌ها «همین موضوع که گروهی با لباس مشابه پلیس در شهر تردد می‌کنند و باعث تخریب اموال شخصی مردم می‌شوند، به دلیل عدم مدیریت دقیق مقامات انتظامی و امنیتی برای ایجاد امنیت شهروندان است و آن‌هم در این شرایط، خود جای بحث دارد و با وجود مشخص‌بودن چهره بسیاری از آنها، باید به سرعت دستگیر و محاکمه شوند». بر همین اساس «شرق» با دو وکیل دادگستری درباره ماجرای پلیس‌نماها و نگاه حقوقی به این مسئله گفت‌وگویی کرده است و به این پرداخته که اگر شاهد پلیس‌نماهایی در سطح شهر هستیم که قصد تخریب اموال خصوصی مردم را دارند، حکم قانون در قبال آنها چیست و سیستم قضائی در برابر این اتفاق چه عملکردی باید داشته باشد.

پلیس‌نماها اجتماع و تبانی علیه نظام کردند

با اشاره به صحبت‌های اخیر مسئولان سازمان قضائی نیروهای مسلح و نیروی انتظامی درباره کلیپ‌های منتشرشده از ضرب و شتم یا ایجاد خسارت‌های عمومی تعدادی از افراد با لباس پلیس ضد شورش که اعلام کرده بودند بعد از بررسی فیلم‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که این افراد، پلیس نیستند و با پوشیدن لباس نیروهای ضد شورش، دست به این اقدامات خرابکارانه زده‌اند، علی مجتهدزاده، وکیل پایه‌یک دادگستری، به «شرق» می‌گوید: مگر اینجا چه خبر است که یک‌سری آدم، آن هم نه یک نفر و دو نفر، بلکه تعداد زیادی با لباس پلیس به تن دارند یا لباس‌شخصی هستند، باعث چنین اعمالی شوند. این اتفاقات برای امنیت یک کشور خوب نیست. این حرف‌هایی که می‌زنند برای امنیت کشور خیلی خطرناک است.

یک زمان می‌گویند تروری اتفاق افتاده و مشخص نیست چه کسی این کار را انجام داده، اما الان به نظر من نمی‌توانیم بگوییم کسی که به شکل سازماندهی‌شده و با لباس پلیس در خیابان می‌آید پلیس‌نماست.

تمام این حرف‌ها مبنی بر مسئولیت‌ناپذیری است و اگر هم پلیس‌نما باشند باز مسئولان مقصر هستند که چنین اتفاقی افتاده است.

این وکیل در بخش دیگر صحبت‌هایش اضافه می‌کند: در چنین شرایطی باید بگویند چند مأمور در خیابان اشتباه کردند و با آنها برخورد می‌کنیم و واقعا این کار را انجام دهند. در هر حال بهای این اتفاقات را پلیس هم می‌دهد، مگر چند درصد از نیروهای پلیس در تخریب و ضرب و شتم نقش دارند؟ این اتفاقات نگاه را به کل جامعه انتظامی کشور بد می‌کند.

اگر بنا باشد کسی مسئولیت اقداماتش را نپذیرد، همین می‌شود که امروز می‌بینیم. از نظر قانونی ایجاد و برقراری امنیت با نیروی پلیس است.

مجتهدزاده می‌گوید: راه اول برای برون‌رفت از بحران، پذیرش مسئولیت، برخورد قاطع و عادلانه است و یک راه هم این است که عذرخواهی کنند.

پلیس‌نماها نوعی محاربه انجام دادند

ابوذر نصراللهی، وکیل پایه‌یک دادگستری، دو نکته درباره ماجرای پلیس‌نماها بیان می‌کند و به «شرق» می‌گوید: ما باید درباره افرادی که مسئولان به آنها پلیس‌نما می‌گویند دو فرض را در نظر بگیریم؛ فرض اول اینکه گفته شده اینها افراد خودسر هستند، یعنی افرادی هستند که با سوءاستفاده از وضعیت موجود آمده‌اند به صورت غیرقانونی لباس پلیس را پوشیده‌اند و با سلاح یا وسایل دیگر در جامعه رعب و وحشت ایجاد کرده‌اند.

طبق تعریف قانونی که وجود دارد این عمل می‌تواند محاربه در نظر گرفته شود و به صورت علنی اینها را محاکمه کنند.

این وکیل همچنین ادامه می‌دهد: اما فرضی که ممکن است تحت عنوان نیروهای امداد و خودسر این رفتار را انجام داده باشند، اگر به این صورت هم باشد مصداق عینی و عملی رفتارهای مختلف مجرمانه است که علاوه بر آنکه خود آن افراد که دست به این کارها می‌زنند باید مجازات شوند، آمر هم باید تحت تعقیب قرار گیرد.

ضوابطی که نیروهای انتظامی و نیروهای قانونی برای برخورد با یک موضوعی دارند در قانون بیان شده است.

اینها حق ندارند در مواقع غیرضروری از سلاح استفاده کنند و به اموال مردم و اموال عمومی آسیب برسانند و این طبیعتا فراتر از اختیارات مأموران است و قابل مجازات است.

مجازات پوشیدن لباس نیروی انتظامی بدون مجوز

به‌طورکلی انگیزه افرادی که بدون داشتن مجوز، لباس نیروی انتظامی یا یونیفرم سایر نیروهای مسلح را می‌پوشند، به سه دسته تقسیم می‌شود: گاهی افرادی قصد سوءاستفاده از لباس نیروهای انتظامی و نظامی را دارند و اغلب از این طریق اقدام به تهدید و اخاذی می‌کنند.

در مقابل اشخاصی نیز وجود دارند که بدون سوءاستفاده و تنها با قصد تظاهر و فریب، به لباس نیروهای مسلح درمی‌آیند و افراد دسته سوم نیز انگیزه‌هایی نظیر هنرهای نمایشی، تئاتر، سینما، دوربین مخفی و... را دنبال می‌کنند. قانون مجازات اسلامی در ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات هر سه فرض مذکور را در نظر گرفته شده است.

ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات

هرکس بدون مجوز و به‌صورت علنی لباس‌های رسمی مأموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشان‌ها، مدال‌ها یا سایر امتیازات دولتی را بدون تغییر یا با تغییر جزئی که موجب اشتباه شود، مورد استفاده قرار دهد در صورتی که عمل او به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری نباشد، به حبس از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی از یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد و درصورتی‌که از این عمل خود سوءاستفاده کرده باشد، به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

تبصره - استفاده از البسه و اشیای مذکور در این ماده در اجرای هنرهای نمایشی مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.

قانون‌گذار برای پوشیدن لباس نیروهای مسلح بدون مجوز، مجازات حبس و مالی تعیین کرده و با توجه به اوضاع و احوال متهم، دادگاه می‌تواند هریک از این دو نوع مجازات را اختیار کند. مطابق ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات چنانچه فردی اولا بدون داشتن مجوز رسمی و ثانیا به صورت علنی لباس‌های رسمی مأموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشان‌ها، مدال‌ها یا سایر امتیازات دولتی را مورد استفاده قرار دهد، به حبس تعزیری از سه ماه یک سال یا جزای نقدی از یک‌میلیون‌و ۵۰۰ هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد.

از آنجا که سوءاستفاده از لباس نیروهای مسلح از طریق استفاده و پوشیدن غیرقانونی آن، موجب اخلال در نظم و امنیت عمومی می‌شود، قانون مجازات اسلامی در ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات مجازات شدیدتری را برای این جرم تعیین کرده است: هرکس بدون مجوز و به‌صورت علنی لباس‌های رسمی مأموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشان‌ها، مدال‌ها یا سایر امتیازات دولتی را بدون تغییر یا با تغییر جزئی که موجب اشتباه شود، مورد استفاده قرار دهد، درصورتی‌که عمل او به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری نباشد، به حبس از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی از یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد و درصورتی‌که از این عمل خود سوءاستفاده کرده باشد، به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

گاهی افرادی بدون اینکه واقعا سمتی داشته باشند، خود را نیروی نظامی یا انتظامی یا مسئول دولتی معرفی کرده و از این طریق اقدام به سوءاستفاده می‌کنند. مطابق ماده ۵۵۵ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات «هرکس بدون سمت رسمی یا اذن از طرف دولت خود را در مشاغل دولتی اعم از کشوری یا لشکری و انتظامی که از نظر قانون مربوط به او نبوده است، دخالت دهد یا معرفی کند، به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد». معرفی خود به عنوان نیروی نظامی یا دولتی، ممکن است همراه با پوشیدن لباس مخصوص و یونیفرم نظامی باشد. چنانچه فردی بدون مجوز، لباس نیروهای مسلح را بپوشد و خودش را نیز از نیروهای مسلح معرفی کند، مرتکب جرائم متعدد شده است. در این صورت وی علاوه بر «جعل عنوان مشاغل دولتی»، به ارتکاب «استفاده غیرقانونی از لباس نیروهای نظامی» نیز قابل پیگرد و محاکمه است و به مجازات هر دو جرم (با رعایت قواعد تعدد) محکوم می‌شود. مطابق قسمت اخیر ماده ۵۵۵ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات «...چنانچه برای دخالت یا معرفی خود در مشاغل مزبور، سندی جعل کرده است، مجازات جعل را نیز خواهد داشت».

در باب پوشیدن یونیفرم‌های نظامی سؤال این است که: اگر درجه‌ها، اتیکت و آرم‌های روی یونیفرم را جدا کنیم، باز هم پوشیدن آن جرم است؟ اگر دوخت لباس نظامی را تغییر دهیم، پوشیدن آن ممنوع است؟ ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی درخصوص ابهامات مذکور، دو تعبیر را به کار برده و بیان کرده که برای مجرم شناخته‌شدن متهم، لباس نیروی نظامی باید «بدون تغییر» مورد استفاده قرار گیرد یا اینکه «تغییر به‌گونه‌ای باشد که موجب اشتباه بشود». بنابراین قانون تشخیص اینکه «لباس سوژه، یونیفرم رسمی محسوب می‌شود یا نه؟» را به عرف واگذار کرده است. چنانچه مردم عادی با دیدن شخص گمان کنند که او فردی نظامی است، وی به جرم «پوشیدن غیرقانونی لباس نیروهای نظامی» قابل تعقیب خواهد بود.

براساس تبصره الحاقی ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات (الحاقی ۱۳۹۹) چنانچه دادگاه در حکم صادرشده مجازات حبس را بیشتر از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند، باید حتما در حکم خود علت شدیدکردن میزان مجازات را ذکر کند. علل تشدید مجازات ارتباط مستقیمی با انگیزه مرتکب، شیوه ارتکاب جرم، میزان نتایج زیان‌بار جرم و... دارد. بنابراین به‌طور مثال در جرم پوشیدن لباس نیروی انتظامی بدون مجوز، در حالت عادی دادگاه موظف است به سه ماه حبس یا یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال حکم دهد، اما با توجه به انگیزه مجرمانه مرتکب، میزان خسارات وارده، عدم گذشت شاکی خصوصی و... دادگاه می‌تواند میزان مجازات را تا سقف یک سال حبس یا جزای نقدی تا شش میلیون ریال افزایش دهد.

براساس مفاد ماده ۵۵۷ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات چنانچه فردی به صورت علنی و بدون داشتن مجوز لباس‌های رسمی مأموران کشورهای خارجی، نشان‌ها، مدال‌ها یا سایر امتیازات دولت‌های خارجی در ایران را مورد استفاده قرار دهد، مانند این است که لباس نیروهای مسلح ایرانی را بدون مجوز پوشیده و به مجازات مندرج در ماده ۵۵۶ محکوم می‌شود. مشروط بر آنکه آن کشور خارجی نیز معامله متقابل کرده و برای پوشیدن غیرقانونی لباس نیروهای مسلح ایرانی مجازات تعیین کرده باشد. در صورتی که عمل متهم موجب اختلال در نظم عمومی شود (حتی اگر معامله متقابل هم نشده باشد) باز هم به مجازات ماده ۵۵۶ محکوم می‌شود.

مطابق تبصره ماده۵۵۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات، استفاده از البسه نظامی و اشیای مذکور در مواد پیشین در اجرای هنرهای نمایشی مشمول مقررات این ماده نخواهد بود. اما برای استفاده از این البسه باید مجوزات لازمه اخذ شود.

مطابق تبصره ۲ ماده ۱۰۰ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات، «جرائم قابل گذشت» جرائمی هستند که شروع، ادامه تعقیب، رسیدگی و اجرای مجازات، منوط به شکایت شاکی و عدم گذشت وی است. در مقابل، «جرائم غیرقابل گذشت» جرائمی هستند که شکایت شاکی و گذشت وی در شروع به تعقیب و رسیدگی و ادامه آنها و اجرای مجازات تأثیری ندارد. از آنجا که طبق تبصره الحاقی ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات (اصلاحی ۱۳۹۹) در جرائم تعزیری قابل گذشت درجه ۴ تا درجه ۸، حداقل و حداکثر میزان مجازات به نصف کاهش می‌یابد، «قابل گذشت بودن» جرائم اهمیت زیادی دارد.

با توجه به جنبه‌های عمومی جرم «استفاده غیرقانونی از لباس نیروهای نظامی» که بسیار پررنگ‌تر از جنبه‌های خصوصی احتمالی آن است، شکی نیست که جرم مذکور در زمره جرائم تعزیری غیرقابل گذشت قرار دارد؛ ازاین‌رو شروع و تعقیب جرم در دادسرا، رسیدگی در دادگاه و اجرای مجازات منوط به شکایت شاکی خصوصی نیست و گذشت وی نیز گرچه ممکن است موجب تخفیف مجازات متهم شود اما تأثیری در اصل مجازات او ندارد.

مطابق تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات، مجازاتی که حداقل آن منطبق بر یکی از درجات فوق و حداکثر آن منطبق با درجه بالاتر باشد، از درجه بالاتر محسوب می‌شود. لذا «استفاده غیرقانونی از لباس نیروهای نظامی» از جرایم تعزیری درجه ۶ به شمار می‌رود و مطابق ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات با اینکه ارتکاب این جرم در پرونده افراد درج می‌شود، اما جرائم تعزیری درجه ۶ محکومیت تبعی نداشته و به عبارت ساده‌تر سوءپیشینه محسوب نمی‌شود و صدور گواهی «عدم سوءپیشینه» بلامانع است.

جدول ۴۳۵۵ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- ارسباران امروزی- سقز- هر یک از دالان‌های بزرگ بازار ۲- از القاب امام علی(ع)- الک- کجاست ۳- گونه- گلی زینتی- هوای اطراف کره زمین ۴- الزام و ضرورت- زنده به آب- قوم مغول ۵- غذایی از گوشت چرخ‌کرده و سیب‌زمینی- صنعت جهانگردی- واحد شمارش کاغذ ۶- بزرگواری- اشاره‌شده- سامان‌بخشی ۷- زمینه- متحیر- کاغذ ضخیم ۸- ماده خطرناک سیگار- دارویی آرام‌بخش و ضدتشنج ۹- سزاوار- فروتنی- نوعی حلوا ۱۰- ریش صورت- فیلمی ساخته داریوش مهرجویی- درنگ ۱۱- ابزار دروکردن- خدمتکار- نوعی میمون ۱۲- دارای گنجایش زیاد- جالب توجه- درختی بلند و خودرو ۱۳- بی‌ریخت و زشت- ستاره‌شناس انگلیسی قرن هجدهم- آب منجمد ۱۴- گله و شکایت مداوم- طردکردن- سازمان علمی و فرهنگی وابسته به سازمان ملل متحد ۱۵- لقب پادشاهان چین و ترکستان بود- خستگی‌ناپذیر- اختلالی عصبی

عمودی:

۱- نوعی خطکش- به قتل رساندن- ستایش- ماده اولیه تولید پارچه ۲- سرمازدگی- خطاب به مردی که به حج رفته است ۳- تکرار حرفی- زشت و زننده- نخستین سبک ادبی اروپا ۴- دور از شلوغی- جمع حس- پاک از تهمت ۵- رسوم- گردهمایی سیاسی- سخنان بیمار تب‌دار ۶- عدل- واردکردن دارو از طریق سرنگ- روزآمد ۷- از درجات نیروی دریایی- افتخارکردن ۸- روحانی زرتشتی- خارج- میوه‌ای شبیه شاه‌توت- گرداگرد دهان ۹- دارای شیب رو به پایین- نان کاملا برشته ۱۰- از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا- بین زنجان و تبریز- کامیون ارتشی ۱۱- اهلی- خواستار- ناز و کرشمه ۱۲- زمان آغازین- توزیع‌کننده- ظرفی برای جوشاندن مایعات آزمایشگاهی ۱۳- نرم‌افزاری برای کارهای گرافیکی- بازداشتن- خدای تاریکی در مصر باستان ۱۴- فاقد تازگی- برقی ۱۵- ضمیری عربی- احساس ترحم- تأثیرگذار- این حیوان قادر به دیدن آسمان نیست.

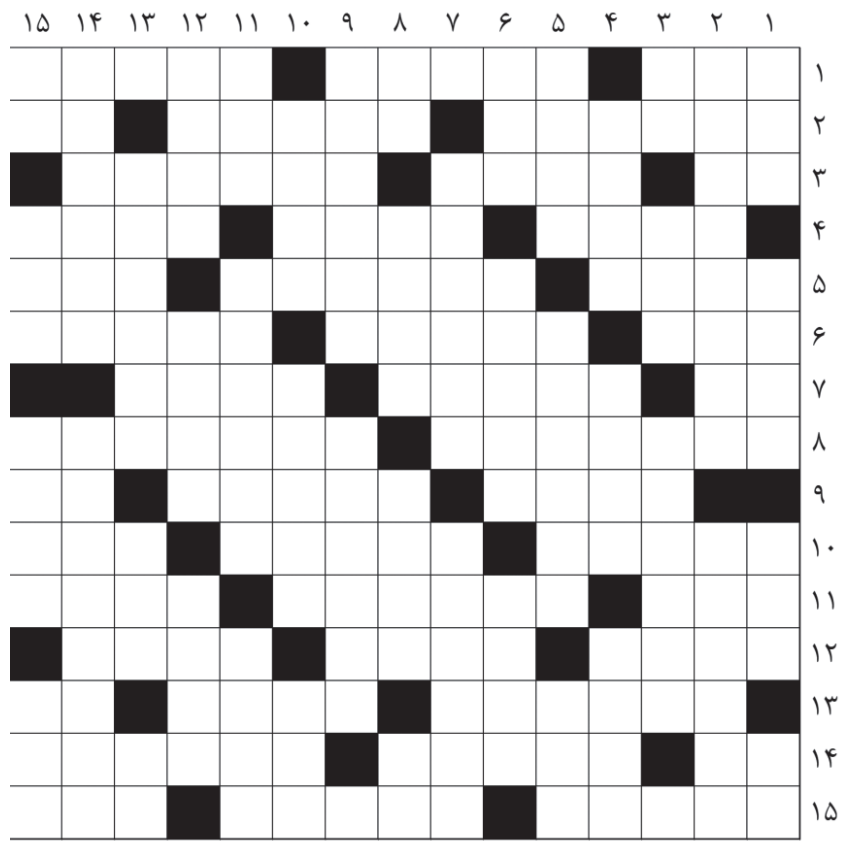

حل جدول ۴۳۵۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ن	د	■	ا	س	ی	ا	ب	■	ح	ل	ز	و	ن
۲	ی	و	ن	ا	ن	■	ک	ا	ر	گ	ش	ا	■	ز	و
۳	س	ا	■	ن	ج	م	ه	■	ش	ی	ر	ی	ن	ی	■
۴	ت	ب	م	ا	ل	ت	■	س	ت	و	ه	■	ق	ر	ا
۵	گ	■	ز	ب	ا	ن	ن	ف	ه	م	■	ا	ل	ی	س
۶	ا	د	ی	ت	■	ا	م	ت	■	ه	ا	د	ی	■	م
۷	ه	ل	ن	■	د	ه	د	ه	ی	■	ر	ب	ه	ک	ا
۸	ف	ا	■	ع	ل	ی	ا	■	ت	ا	ز	ی	■	ب	ع
۹	ض	ل	ا	ل	ت	■	ر	و	ی	ی	ن	■	ه	ا	ی
۱۰	ا	■	س	م	ا	ع	■	ا	م	ن	■	د	م	ر	ل
۱۱	ی	س	ن	ا	■	ب	ی	ل	ه	س	و	ا	ر	■	ر
۱۲	ی	ر	ا	■	ر	ا	ک	د	■	ر	ی	و	س	ت	ا
۱۳	ا	د	و	ا	ر	د	■	ا	ت	و	ر	■	ق	ی	
۱۴	س	س	■	ا	ح	ت	س	ا	ب	■	ل	ی	ا	ل	ی
۱۵	ک	ر	ا	م	ت	■	ت	و	ه	ی	ن	■	س	ا	ن

حل سودوکو سخت

۳	۶	۹	۵	۱	۷	۲	۸	۴
۸	۷	۵	۴	۳	۲	۶	۱	۹
۲	۱	۴	۹	۸	۶	۳	۷	۵
۹	۳	۲	۱	۷	۴	۵	۶	۸
۱	۴	۶	۸	۹	۵	۷	۲	۳
۵	۸	۷	۲	۶	۳	۹	۴	۱
۷	۹	۸	۳	۲	۱	۴	۵	۶
۶	۵	۳	۷	۴	۸	۱	۹	۲
۴	۲	۱	۶	۵	۹	۸	۳	۷

حل سودوکو ۳۳۵۰

۷	۵	۴	۶	۲	۱	۹	۳	۸
۶	۳	۲	۹	۸	۵	۱	۷	۴
۹	۸	۱	۴	۳	۷	۲	۶	۵
۵	۷	۹	۲	۴	۳	۶	۸	۱
۴	۲	۸	۱	۷	۶	۳	۵	۹
۱	۶	۳	۸	۵	۹	۷	۴	۲
۳	۴	۵	۷	۱	۲	۸	۹	۶
۲	۹	۷	۵	۶	۸	۴	۱	۳
۸	۱	۶	۳	۹	۴	۵	۲	۷

سودوکو سخت ۳۳۵۱

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۶							
۲				۷				
۴			۵		۸		۷	
۱		۵	۶				۲	
		۶	۴		۱	۸		
	۴				۹	۱		۵
	۷		۲		۳			۴
				۱				۹
							۳	

سودوکو ساده ۳۳۵۱

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۲	۸			۹	۴
				۶	۴	۱		۸
			۷	۹			۲	
۷	۳					۴	۵	
			۱		۷			
	۲	۸					۷	۱
	۱			۷	۹			
۵		۶	۳	۱				
۹	۸			۵	۲			